

Prolympia Gävle

Rektorn vid Prolympia Gävle

Beslut för fristående grundskola med fri- tidshem

efter tillsyn av Prolympia Gävle
i Gävle kommun

Tillsyn av Prolympia Gävle

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gävle kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Prolympia Gävle besöktes av Skolinspektionen mellan den 1 februari 2012 och den 3 februari 2012.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Prolympia Gävles verksamhet uppfyller författningarnas krav inom flertalet områden. Rektorn och de två biträdande rektorerna har en god kännedom om hur den dagliga verksamheten fungerar i skolan och det finns tydliga rutiner för rapportering och återkoppling till rektorn. Utifrån intervjuer och samtal med såväl elever som lärare konstaterar Skolinspektionen att det finns ett engagemang bland de vuxna i skolan för elevernas samlade studiesituation och att skolan har fokus på pedagogiskt utvecklingsarbete. Auskultering med efterföljande råd och tips förekommer exempelvis både inom och mellan arbetslag, vilket flertalet lärare upplever som positivt. Fritidshemmet erbjuder eleverna en meningsfull fritid. Verksamheten utgör ett komplement till skolan och eleverna ges goda möjligheter till inflytande över verksamheten.

Tillsynen visar dock att det förekommer brister i skolans verksamhet. Vid samtal och intervjuer framkommer att både skolledning och lärare saknar en samlad bild över skolans måluppfyllelse över exempelvis tid, per årskurs, per ämne eller fördelat på olika elevgrupper. I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2010/2011 redovisas elevernas måluppfyllelse endast i begränsad omfattning. De resultat som redovisas analyseras kortfattat eller inte alls och åtgärder för att öka elevernas måluppfyllelse saknas i flertalet fall. Sammantaget saknar därmed rektorn i dagsläget viktigt underlag för att se till att utbildningen utvecklas. Vidare ger inte skolan alla elever som snabbt når ett visst mål den ledning och stimulans som de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Vid tillsynen framkommer att måluppfyllelsen i allmänhet är betydligt högre för flickor än för pojkar i Prolympia Gävle. Skolan är delvis medveten om dessa skillnader. Det finns dock betydande brister i skolans analys av skillnaderna och åtgärder saknas.

Trots ett engagerat ledarskap visar tillsynen på brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och i vissa delar av skolans måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Prolympia Gävle i Gävle kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Prolympia Gävle att senast den **2012-06-19** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Lärarna i skolan ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan samt fritidshemmet har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande / Lpo 94 avsnitt 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör

dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar / Lpo 94 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).

Trygghet och studiero

Beslut om disciplinära åtgärder fattas och dokumenteras inte i enlighet med författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Se till att beslut om disciplinära åtgärder fattas och dokumenteras i enlighet med författningarnas krav (5 kap. 6 § andra stycket, 5 kap. 24 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever och att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § andra stycket skollagen).
- Se till att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6 och 7 §§ skollagen).

Personalkompetens

Personalen vid skolan har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva (2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen).
- Se till att endast lärare som uppfyller skollagens kriterier är anställda utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Omfattning och resurstillgång

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (2 kap. 36 § skollagen).

Huvudmannaskap och godkännande

Huvudmannen planerar inte, följer inte upp och utvecklar inte utbildningen i fritidshemmet systematiskt och kontinuerligt och vidtar inte åtgärder vid konstaterade brister.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med huvudmannaskap och godkännande.

I detta ingår att:

- Se till att huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 3 § första stycket skollagen).

Anmärkingar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ULNO AB ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska ni senast den **2012-06-19** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna i skolan ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt skollagen ska alla lärare anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Vid tillsynen framkommer att undervisningen i Prolympia Gävle inte i tillräcklig utsträckning fokuserar på att leda och stimulera elever att nå längre i sin kunskapsutveckling. Av både verksamhetsbesök samt intervjuer och samtal med elever och lärare framkommer att lärare ibland inte uppmärksammat elevens kunskapsnivå. Flera elever uppgav exempelvis i samtal och intervjuer att de gör uppgifter de redan kan, men att de inte säger till eftersom de inte vill ha mer att göra eller därför att de tycker det är roligt att göra det man redan kan. Denna bild stöds av den enkät som Skolinspektionen genomförde våren 2011 med eleverna i årskurs 9. I enkäten svarade 58 procent av eleverna att "det stämmer helt och hållet" eller "det stämmer ganska bra" på påståendet att de upplever att skolarbetet är för lätt. Utöver detta svarade 64 procent av eleverna i samma enkät att det "stämmer ganska dåligt" eller "stämmer inte alls" på påståendet att skolarbetet gör dem så nyfikna att de får lust att lära sig mer.

Tillsynen visar att lärarna inte alltid har kännedom om elevernas kunskapsnivå. Enligt lärarna kan elever som säger till exempelvis få extrauppgifter om de snabbt blir klara eller tycker att något är lätt. Utöver detta finns möjligheter för elever att läsa ett ämne i en högre årskurs eller på gymnasienivå, om de klarat kraven i den egna årskursen. Skolledningen och lärarna är dock medvetna om att skolans pedagogiska utmaning i många fall är att stimulera elever vars huvudfokus är idrott att samtidigt också utmana sig själva i skolarbetet. Enligt skolledningen och lärarna är detta ett utvecklingsområde för skolan.

Av tillsynen framkommer att lärarna inte ger alla elever den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att kunna utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författning-

arnas krav och huvudmannen ULNO AB föreläggs vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 3 § skollagen.

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

I skollagen och läroplanerna regleras elevernas rätt till inflytande. Enligt skollagen ska barn och elever ges ett reellt inflytande över utbildningen. Utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten och anpassas efter elevernas ålder och mognad.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen av Prolympia Gävle saknas redogörelse för utformningen av elevinflytandet. Det framgår inte heller av dokumentationen hur skolan ska arbeta för att öka elevernas inflytande med stigande ålder och mognad.

Klassråd och elevråd genomförs i Prolympia Gävle. I flertalet elevintervjuer framkommer dock att elevernas möjligheter att påverka arbetssätt, arbetsformer eller undervisningens innehåll ofta är begränsade. I den enkät som Skolinspektionen genomförde våren 2011 med elever i årskurs 9 uppgav 86 procent av eleverna att det "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" på påståendet att det i deras skola bara är lärarna som bestämmer hur eleverna ska arbeta på lektionerna. Vid samtal och intervjuer med elever i skolans högre årskurser framhöll eleverna att de upplever att möjligheten till inflytande är låg eller hög beroende på den enskilda lärarens inställning eller hur länge läraren har arbetat som lärare.

Skolans lärare uppger vid samtal och intervjuer att eleverna har vissa möjligheter att påverka undervisningen, exempelvis genom att välja redovisnings- eller examinationsform. Flera lärare känner sig dock osäkra på hur elevernas inflytande kan utformas och vilka förutsättningar som finns för elever att ha ett reellt inflytande över utbildningen. Vidare uppger skolledningen vid intervjun att det finns lärare i skolan som uttrycker en osäkerhet om hur mycket ansvar och inflytande eleverna kan ges i undervisningen. Sammantaget medför detta att elevernas inflytande begränsas. Skolinspektionen observerade vid verksamhetsbesöken få exempel på elevinflytande.

Av utredningen framgår att eleverna inte ges ett reellt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen, Lgr 11 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar / Lpo 94 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 mål och riktlinjer, Rektors ansvar.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Beslut om disciplinära åtgärder fattas och dokumenteras inte i enlighet med författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att rektorn får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med elevs ordningsstörande beteende. Rektorn kan fatta beslut om avstängning, om syftet med andra disciplinära åtgärder inte uppnåtts och det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. Vid avstängning ska eleven erbjudas kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen. Av skollagen framgår vidare att beslut får innebära avstängning endast under den tid som behövs för skyndsamt utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. En elev får inte stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår.

Av tillsynen framgår att rektorn efter oroligheter i musikundervisningen fattat ett beslut om avstängning av tre elever i årskurs 5 under perioden 14 november – 23 december 2011. Av beslutet framgår att de tre eleverna ska få enskild lärarledd undervisning i sitt klassrum "i ämnen som de har extra behov av." Det framgår dock inte av beslutstexten om avstängningen omfattar all undervisning eller bara lektionerna i musik. Utöver detta innebär avstängningsbeslutet att eleverna stängs av för en betydligt längre period än den av skollagen föreskrivna veckan.

Sammanfattningsvis visar utredningen att beslut om disciplinära åtgärder inte fattas och dokumenteras i enlighet med författningarnas krav. Verksamheten

uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

5 kap. 3, 6, 14-15 och 24 §§.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att det i skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vidare ansvarar rektorn för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Av dokumentation samt intervjuer med rektorn och skolans lärare framgår att det på Prolympia Gävle saknas en tydlig analys och uppföljning av skolans kunskapsresultat. Både skolledningen och flertalet intervjuade lärare kände inte alls eller bara delvis till den nationella statistiken över skolans måluppfyllelse. Måluppfyllelse, bedömning och betygsättning diskuteras på individnivå i arbetslagen och i viss mån även i skolans ämneslag. Skolan saknar dock rutiner för hur dessa diskussioner redovisas och återkopplas mellan arbetslag, ämneslag och skolledning. I samtal och intervjuer påpekade flera lärare att skolans kvalitetsredovisning inte tagits fram under medverkan av skolans elever och lärare, och inte utgör ett verktyg i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har tagit del av en kvalitetsredovisning för Prolympia Gävle för läsåret 2010/2011. I kvalitetsredovisningen anges andelen elever som nått kravnivån i de nationella ämnesproven, andel elever behöriga till nationellt program samt genomsnittligt meritvärde. Flertalet resultat anges i diagram där faktisk måluppfyllelse är svår att utläsa. Förekommande brister i måluppfyllelse analyseras kortfattat eller inte alls, och de åtgärder som anges har ofta drag av önskemål som "nä en högre målbild för att bli ännu bättre" snarare än konkreta pedagogiska insatser. Vare sig i kvalitetsredovisningen eller i den övriga dokumentationen som inkommit till Skolinspektionen görs en sammanställning eller analys av resultaten över tid, per årskurs, per ämne eller för olika elevgrupper, exempelvis flickor och pojkar. Mot bakgrund av skillnaderna i

resultat mellan flickor och pojkar samt att färre elever än riksgenomsnittet når kravnivån i de nationella ämnesproven i svenska i både årskurs 3 och i årskurs 5 är en skolövergripande analys av resultat fördelat på kön eller ämne ett viktigt verktyg. Av kvalitetsredovisningen framgår vidare att skolan inte heller redovisar eller analyserar verksamheten vid skolans fritidshem.

En av rektorn utsedd kvalitetsutvecklare kommer våren 2012 att påbörja ett arbete för att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet i skolan, men detta är ännu inte klart.

Sammantaget visar tillsynen att rektorn inte tar ansvar för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Verksamheten uppfyller därför inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4,6 och 7 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Personalkompetens**Bedömning:**

Personalen vid skolan har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Motivering:

Av 1985 års skollag framgår att kommuner är skyldiga att använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Enligt lagen om införande av skollagen ska 1985 års skollag tillämpas gällande lärare som enligt den nya skollagen saknar utbildning för att undervisa i skolan och som har anställts före den 1 juli 2011. Endast lärare som uppfyller skollagens kriterier får anställas utan tidsbegränsning.

I Prolympia Gävle arbetar lärare som är anställda före den 1 juli 2011. Skolan har inkommit med en sammanställning över den personal som arbetar i skolan där det framgår vilken utbildning lärarna har och i vilka ämnen och klasser de undervisar i. Skolinspektionen kan konstatera att det i skolan finns tillsvidareanställda lärare som huvudsakligen undervisar i ämnen och årskurser som de inte har utbildning för (exempelvis bild, idrott och hälsa, matematik och naturorienterande ämnen). Det finns även tillsvidareanställda lärare i skolan som saknar lärarexamen (exempelvis hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik och spanska). De konstaterande bristerna gäller framför allt årskurserna 6-9, där flera av lärarna i Prolympia Gävle antingen saknar fullständig

lärarexamen eller undervisar i årskurser eller ämnen som de inte har utbildning för.

Tillsynen visar att vissa lärare saknar examen eller utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

2 kap. 13 och 20 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen.

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång**Bedömning:**

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till skolbibliotek. Eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek antingen i den egna skolans lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning. Denna aspekt förankras i läroplanen genom att biblioteket framhålls som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Av tillsynen framkommer att det på Prolympia Gävle saknas ett skolbibliotek som kontinuerligt kan användas som en del av elevernas utbildning. I ett av skolan benämnt biblioteksrum finns tillgång till en begränsad mängd skönlitteratur för undervisning i bland annat svenska och engelska. I intervjuer med lärare, skolledning och elever framgår att skolan använder ett kommunalt skolbibliotek när de behöver mer fördjupningslitteratur eller skönlitteratur. Under våren 2012 har Prolympia Gävle för avsikt att skriva ett samverkansavtal med skolbiblioteket. Det kommunala skolbiblioteket ligger drygt 1,5 kilometer, eller 15-20 minuters promenad, från Prolympia Gävle. Skolans äldre elever har möjlighet att på egen hand besöka biblioteket, och lärarna har möjlighet att beställa böcker inom exempelvis ett visst tema. Enligt lärare och elever besöker dock de yngre eleverna biblioteket sällan mer än en gång i månaden. Elevernas tillgång till skolbibliotek kan därför inte anses vara en integrerad del av utbildningen.

Sammantaget visar utredningen att eleverna på Prolympia Gävle inte har tillgång till skolbibliotek på det sätt som författningarna föreskriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 36 §.

Bedömningsområde: Huvudmannaskap och godkännande**Bedömning:**

Huvudmannen planerar inte, följer inte upp och utvecklar inte utbildningen i fritidshemmet systematiskt och kontinuerligt och vidtar inte åtgärder vid konstaterade brister.

Motivering:

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete avseende fritidshemmet. I detta ingår att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen i fritidshemmet. Huvudmannen ska dokumentera arbetet och vidta åtgärder vid konstaterade brister.

I Prolympia Gävles kvalitetsredovisning för läsåret 2010/2011 finns en kort beskrivning av verksamheten för fritidshemmets elever. Beskrivning är dock en allmän redogörelse för verksamhetens förutsättningar, exempelvis antal elever och gruppsammansättning. Av samtal och intervjuer med lärare och skolledning framkommer att verksamheten ibland diskuteras på arbetslagsnivå och att viss återkoppling sker till skolledningen. Verksamheten följs dock inte upp och utvecklas på ett systematiskt och kontinuerligt sätt.

Vid tillsynen framkommer att Prolympia Gävle saknar ett systematiskt kvalitetsarbete avseende fritidshemmet på skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 3 § skollagen

Anmärkning:**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Om det framkommer att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska sådant stöd ges till eleven. Av skolla-

gen framgår vidare att åtgärdsprogram ska utarbetas för elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoseas och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Skolinspektionen har tagit del av flera av de åtgärdsprogram som utarbetats i Prolympia Gävle under höstterminen 2011 och kan konstatera att de varierar i kvalitet. Flera åtgärdsprogram beskriver exempelvis inte alltid elevens behov. Mot bakgrund av att åtgärdsprogrammen saknar en tydlig beskrivning av elevens behov så saknar även åtgärderna i de flesta fall en tydlig koppling till behoven. Vidare framkommer att vissa åtgärdsprogram brister i hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid intervjuer med skolledningen, elevhälsan och lärarna framkommer att Prolympia Gävle från och med januari 2012 använder sig av en ny mall för åtgärdsprogram. Skolinspektionen har även tagit del av åtgärdsprogram skrivet i den nya mallen. I några av de äldre åtgärdsprogrammen ingår en blankett med tydliga rubriker för uppföljning och utvärdering, men inte alltid. I den nya typen av åtgärdsprogram anges bara när, det vill säga datum och tid, åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas. Det framgår inte av texten i själva åtgärdsprogrammet hur åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas, exempelvis genom möten.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att skolans äldre åtgärdsprogram har innehållsmässiga brister. De nya åtgärdsprogrammen uppfyller i stort sett författningarnas krav utom när det gäller texten i åtgärdsprogrammen om hur dessa ska följas upp och utvärderas. Mot bakgrund av att de nya åtgärdsprogrammen i övrigt uppfyller kraven, bedöms bristen som en mindre allvarlig överträdelse. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt nationell statistik nådde 89 procent av eleverna i årskurs 3 vårterminen 2011 kravnivån i det nationella ämnesprovet i matematik. I det nationella ämnesprovet i svenska nådde 81 procent av eleverna kravnivån. På tre av delproven i svenska nådde endast mellan 67 och 78 procent av eleverna kravnivån, och i flertalet delprov i svenska ligger resultaten under riksgenomsnittet. Resultaten år 2011 motsvarar resultaten år 2010.

De nationella ämnesproven i årskurs 5 var inte obligatoriska år 2011, och det saknas därför nationell statistik för det året. Av nationell statistik för år 2010 framkommer dock att 87 procent av eleverna i årskurs 5 nådde kravnivån i det nationella ämnesprovet i engelska, 82 procent nådde kravnivån i matematik och 87 procent nådde kravnivån i svenska. I flertalet delprov i engelska ligger resultatet på eller över riksgenomsnittet. Det omvända gäller i matematik och svenska, där resultatet både år 2009 och 2010 på flertalet delprov ligger under riksgenomsnittet. I den dokumentation som kommit Skolinspektionen till del saknas en redogörelse för skolans resultat i årskurs 5 i alla ämnen.

År 2011 var skolans genomsnittliga meritvärde 205,4, vilket är under det genomsnittliga meritvärdet i riket (210,6). Enligt nationell statistik når 90 procent av eleverna i årskurs 9 kravnivån i de nationella ämnesproven i svenska och engelska. På de nationella ämnesproven i matematik framkommer dock en nedåtgående trend de senaste tre åren, och år 2011 nådde endast drygt 75 procent av eleverna kravnivån. Av den nationella statistiken framkommer vidare att andelen elever med högre slutbetyg jämfört med provbetyget i de nationella ämnesproven ligger över riksgenomsnittet i både svenska och matematik. År 2011 fick exempelvis 42 procent av eleverna i årskurs 9 i Prolympia Gävle högre slutbetyg än provbetyg i matematik. Andelen elever i riket med högre slutbetyg än provbetyg i matematik låg samma år på 27 procent. I samtal och intervjuer med skolledning och lärare framkommer att skillnaderna mellan slutbetyg och provbetyg i matematik och svenska inte uppmärksammats eller analyserats.

Av den nationella statistiken framkommer betydande skillnader i meritvärde och måluppfyllelse mellan flickor och pojkar i Prolympia Gävle. Pojkarnas meritvärde ligger år 2011 på eller strax under både kommun- och riksgenomsnittet, och är genomgående lägre än flickornas för varje år som den nationella statistiken redovisar. Utöver detta har andelen pojkar som når målen i alla ämnen

sjunkit för varje år under de senaste tre åren. År 2011 når endast 71 procent av pojkarna målen i alla ämnen, medan motsvarande siffra för flickorna är 93 procent. Andelen pojkar i Prolympia Gävle som inte når målen i alla ämnen ligger under riksgenomsnittet, medan andelen flickor som når målen i alla ämnen istället ligger långt över både kommun- och riksgenomsnittet.

I den nationella statistiken ingår vidare statistik över slutbetyg per ämne i årskurs 9 läsåret 2010/2011. År 2011 når flickorna målen i samtliga ämnen utom i moderna språk, där 20 procent inte når målen. För pojkarna varierar andelen som når målen i varje ämne mellan som högst 100 procent och som lägst 82 procent. Både år 2011 och de föregående två åren finns dock i varje enskilt ämne en högre andel pojkar än flickor som inte når målen. Det är i detta sammanhang intressant att påpeka att de äldre eleverna i skolan, både i skolans egen enkät från hösten 2011 och i samtal och intervjuer med Skolinspektionen, uppgav att vissa av skolans lärare ibland särbehandlar flickor och ibland särbehandlar pojkar.

Skolledningen och lärarna framför vid tillsynen att de till viss del är medvetna om att det finns skillnader i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar på skolan. Skillnaderna i meritvärde och måluppfyllelse förklaras enligt skolledningen och lärarna delvis av att skolan hittills haft få men högpresterande kvinnliga elever. Utöver detta uppger rektorn och skolans lärare att skillnader i måluppfyllelse kan härledas till pojkarnas senare mognad, starka idrottsintresse samt skillnader mellan flickors och pojkars skolresultat i samhället i övrigt. Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att det finns en risk för att skolan inte i tillräcklig utsträckning utvärderar sin egen undervisning, om analysen av skillnaderna i elevernas måluppfyllelse främst bygger på lärarnas uppfattning om elevernas förmodade mognad och intressen.

Sammantaget ligger skolans måluppfyllelse på eller strax under riksgenomsnittet, med en nedåtgående trend i meritvärde och andel elever som når målen i alla ämnen i årskurs 9. Vidare framkommer skillnader i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar, som skolan inte till fullo uppmärksammat eller analyserat. I detta beslut pekar Skolinspektionen på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultat av värdegrundsarbetet

Tillsynen visar att Prolympia Gävles verksamhet i stort utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som i huvudsak präglas av trygghet

och studiero. Skolledningen, lärarna och elevhälsan bedriver ett förebyggande arbete mot kränkande behandling och det finns tydliga rutiner för rapportering och återkoppling till rektorn. Under hösten 2011 fick samtliga elever svara på en skolans egen enkät med frågor rörande upplevelsen av trygghet och språkbruk i skolan och i sociala medier. Enkäten redovisas i skolans likabehandlingsplan daterad den 15 november 2011. Vid samtal och intervjuer med elever i Prolympia Gävle anger de att de känner sig trygga i skolan. I Skolinspektionens egna enkät till eleverna i årskurs 9 under våren 2011 svarade 95 procent att det "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" på påståendet att "Jag känner mig trygg i min skola".

Vid tillsynen framkommer dock att rektorn inte har fattat beslut om disciplinära åtgärder i enlighet med författningarnas krav. Det finns även brister i elevernas möjlighet att efter stigande ålder och mognad påverka arbetsätt, arbetsformer eller undervisningens innehåll.

Måluppfyllelse för fritidshemmet

Fritidshemmet på Prolympia Gävle är väl integrerat med skolans övriga verksamhet och bedrivs i lokaler i anslutning till skolbyggnaderna. Personalen arbetar både i skolan och på fritidshemmet och kan på ett strukturerat sätt stödja såväl elevernas sociala utveckling som deras kunskapsinhämtning. Skolinspektionens intryck är att verksamheten utgör en meningsfull fritid och kompletterar skolan i enlighet med författningarnas krav.

Beskrivning av Prolympia Gävle

Prolympia Gävle är en fristående grundskola som ligger strax utanför centrala Gävle. Skolan bedriver undervisning i förskoleklass samt årskurs 1 – 9.

Skolverket godkände den 15 dec 2004 (dnr 43-2004:1068) ansökan från Tultra Utbildnings AB (orgnr 556495-2207) om Prolympia Gävle som en fristående skola i Gävle kommun, omfattande grundskolans årskurs 6-9. Innan skolan hunnit starta inkom ansökan om byte av huvudman till Ulno AB (org nr 556657-7705). Ansökan godkändes den 3 mars 2005 (dnr 47-2005:342) och skolan startade hösten 2005.

Den 23 november 2006 godkände Skolverket (dnr 43-2006:1125) att Ulno AB även får bedriva utbildning motsvarande grundskolans årskurs 1-5 samt förskoleklass vid Prolympia Gävle. Nämnade årskurser startade hösten 2007.

Huvudmannen Ulno AB driver även Prolympiaskolor i Sundsvalls, Umeå och

Östersunds kommun.

Skolans inriktning är allmän med profilen idrott och hälsa.

Vid tiden för tillsynsbesöket finns drygt 550 elever i skolan, fördelade på en förskoleklass, två klasser för årskurs 1, en klass vardera i årskurs 2-5 samt fyra klasser vardera i årskurs 6-9. Merparten av skolans elever är bosatta i Gävle kommun. Vårterminen 2011 hade dock skolan också elever från bland annat Sandvikens, Söderhamns, Tierps och Skutskärs kommun.

Skolledningen består av rektorn samt två biträdande rektorer. De biträdande rektorerna ansvarar för årskurserna F - 5 respektive 6 - 9. Skolan har sammanlagt åtta arbetslag som leds av var sin arbetslagsledare. Prolympia Gävles fritidshemsverksamhet har vid tillsynen cirka 100 elever mellan sex och tio år. Fritidshemmet är öppet mellan klockan 06:30 - 17:30. De flesta lärare i årskurserna F - 5 tjänstgör även på fritidshemmet.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Gävle kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Det framkom att de fristående skolorna bland annat deltar i kommunens elevenkäter och från och med i år även i föräldraenkäten. Kommunen följer även upp de fristående skolornas betyg och resultat från de nationella ämnesproven. Kommunen bjuder regelbundet, oftast två gånger per år, in till möten med de fristående skolorna, och informerar då om aktuella frågor. Mötena omfattar också samtal om kvalitetssystem och ekonomi.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Partow Khademi, Anna Blom, Elisabeth Ritchey samt Ingrid Brännare.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ylva Johnsson
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan

information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).